

VIOLÈNCIA I SOCIETAT

Resum de la conferència d'en Salomó Marquès, de Justícia i Pau, celebrada a les escoles de Vilobí, en la setmana de la Pau i No violència sobre el tema.

El Director de les Escoles, n'Angel Girado en féu la presentació, va anunciar el diàleg final que fou un bon complement a la xerrada del conferenciant.

Seguidament va parlar en Mon Marquès, que agrai la presència i l'interès mostrat pels assistents en ser un tema de relació amb l'escola, i per tant d'actualitat.

Va comentar el fet que de l'escola tothom es veu amb cor de parlar-ne, tant els interessats, pares i mestres, com l'altra gent, i que tots tenen solucions a problemes que s'hi puguin plantejar; ara bé, sembla que encara som força lluny d'establir el lligam que hauria d'haver-hi entre l'escola, els pares, i la societat o poble que actua, que si bé es van unint, de moment encara caminen separades. D'altra banda, a l'escola cada dia se li demana més, que si educació sanitària, vial, física, sexual, musical, etc., però com que els horaris són els mateixos, els continguts dels programes que s'han de donar cal fer-los amb més intensitat.

Tot això passa en una escola que està canviant. Que a més de donar instrucció, ha de donar valors, actituds i pautes de comportament propis d'una escola inserida en una societat democràtica: la nostra, l'actual; que es pot considerar una societat democràtica més o menys perfecta, però democràtica al cap i a la fi. Aquests valors venen es defineixen en els preàmbuls de la Constitució i de l'Estatut, on se'ns parla de Llibertat, Justícia i Drets Humans, i valors definits per institucions internacionals com l'ONU o la UNESCO que ens parlen, entre d'altres, de la PAU.

Sobre aquest valor de la PAU se'n parla molt a tot arreu, al temps d'en Franco ja s'en parlava (recordeu els "25 años de paz"), però és ara que s'observa un canvi lent a les escoles, fruit del treball dels mestres convençuts que a l'escola s'han de fer caps ben fets, és a dir amb instrucció útil per a la vida, i no caps plens de saviesa fins a vessar per les orelles, però que de tanta que en tinguin després quedin bloquejats i no en treguin profit. Aquest canvi d'actitud l'observo veient els murals tant d'aquesta escola com d'altres que he visitat, i es bo que la mainada tingui sensibilitat sobre aquest tema de la Pau.

La proposta de treballar el tema de la Pau i No Violència va sorgir en una trobada de mestres a l'Escola d'Estiu de Girona, on es va constatar, per experiències pròpies, que hi havia violència a tots els nivells de relació dins la mateixa escola; va semblar de celebrar en el període entre l'aniversari de la declaració dels Drets Humans (8 de desembre) i el de la mort d'en Gandhi (30 de gener), unes jornades de la Pau, i a moltes escoles s'ha fet així. Això vol dir que són unes escoles que prenen consciència, que van canviant, i que a més de instruir, eduquen i inculquen valors.

La societat també canvia, i ho fa molt i molt ràpidament, per exemple: els nens veuen una mitjana de tres hores diàries de TV. Molts nens no es recorden de l'entrada de la TV a casa seva, això vol dir que han nascut

amb aquesta ja a casa. La T.V. és un aparell que per si sol és neutre, però que pot esdevenir positiu o negatiu segons l'ús que se'n faci. Així, doncs, la mainada de l'escola actual (i amb això ben diferent de la de 25 anys fàcils i ficticis que vénen de la T.V., on tot és maco i tot acaba bé. En una pel·lícula que dura una hora es planteja un tema i se li dona sol·lució, i en la vida aquest mateix tema és molt més llarg i complicat. Per tant, la societat amb T.V. canvia, i de retruc fa fer-ho a l'escola.

Uns altres temes de la societat canviant: l'atur, amb tres milions que busquen feina i que genera tensions familiars i moltes vegades que rep de retruc són els nens. Les separacions de parelles que ara no jutjo, però que es constata que porten seqüeles en les relacions amb els fills. Els maltractaments familiars que és tema d'una certa premsa. Les nostres comarques amb negres i nord-africans que vénen per guanyar-s'hi la vida. Es veu clarament que la societat canvia, que es diferent de la de 25 anys enrera i això també té influència sobre l'escola.

La societat, globalment parlant, és agressiva; i aquí podríem parlar del paper dels mitjans de comunicació, el que se'n pot treure de la lectura dels títols i portades dels mitjans de comunicació és que la societat és més violenta del que realment és, i és que moltes vegades no acaben d'aprofundir en la notícia, perquè demà ja hi altres temes que ocupen el lloc dels d'avui, llavors les notícies esdevenen parcials i superficials. Penseu que si es volgués fer la història del país basant-se en els diaris, no reflectiria ni de bon tros la realitat, seria una història parcial. Ens dóna idea de la violència a la societat l'èxit de la pel·lícula les com ara "Rambo" i "La jaqueta Metàlica".

També es pot parlar de la societat manipulada; la primavera no arriba quan volem, sinó quan vol "El Corte Inglés", que a través de la seva propaganda ens fan vestir com volen o que ens fan menjar "Hamburguesas i Macdonals"; és a dir, que si no som crítics envers la publicitat, acaba dominat-nos. Pensem que les joguines que es venen per Reis són els models decidits pels fabricants en una fira que fan a València. La societat crea nous ídols: les motos i la dèria que hi té el jovent, i és que la moto vol dir mobilitat, llibertat, relació, independència, o sinó fixeu-vos amb l'impacte de proves com ara el Ralli París-Dakar i el Ralli Costa Brava.

Val a dir que és una societat amb profundes contradiccions, d'una part es manifesta que el nivell econòmic va pujant i és cert, però per l'altre, Càritas (amb dades més fiables que les del Govern) diu que vuit milions de persones a l'estat espanyol no arriben als nivells mínims per viure amb decorum. L'any passat a Barcelona es féu una campanya amb el lema: "Aquí hi ha fam", que va enganxar a contrapeu a tots els partits polítics, no els va agradar gaire aquest tema i de seguida s'ha tapat. Aquest fet de la fam al nostre país (un milió dels sis milions, i d'això sí que les campanyes no en parlen), amb bosses de gana material, fa sorgir el concepte del quart món; fins ara hi havia el tercer món, que era la fam a l'Índia o a l'Àfrica, però és que ara és pot comprovar a Barcelona, Girona, i en general als voltants de les